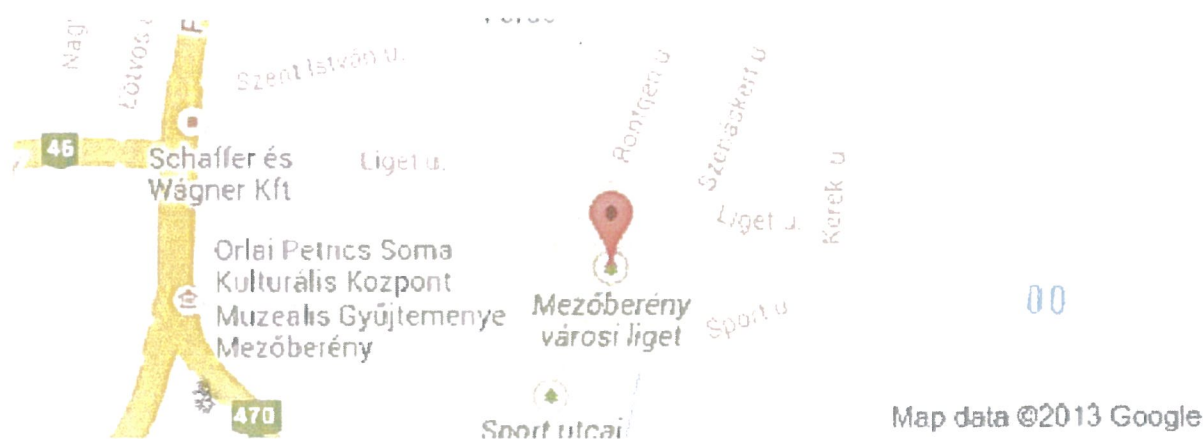

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

"Mezőberény Városi Liget"

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Hanó Krisztina

Mezőberény, 2014. április 14.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: ***Smiriné Kokauszki Erika***
Levelezési cím: ***5650 Mezőberény Fő út 6.***
Telefonszám: ***66/515-553***
E-mail cím: ***opskk@mezobereny.hu***

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Mezőberény Városi Liget

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☒ <i>turizmus</i>	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Mezőberény, 3712. Hrsz.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési ☐ tájegységi ☐ megyei ☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A városi liget a mezőberényi Városháza közelében található, az 1800-as években épült copfstílusú Wenckheim-Fejérváry kastély 5 hektáros parkjának fennmaradó darabja, melyből az ezredév emlékére népkertet létesítettek, mely később községi, majd városi ligetként funkcionált. A liget egyik része, a világháborús hősök emlékére ültetett, eredetileg 360 faállomány, melynek megmaradt fáinak ápolása, és a faállomány pótlása a város egyik fontos célja ma is. A területet 1994-ben helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánították.

A liget a városi rendezvények színtere volt közel 100 éven keresztül. Pávilonja korábban vendéglátó, zenés szórakozóhelyként működött, majd egy ideig kihasználatlanul állt. A turisztikai vonzerők fejlesztése programban, a „Körösök lágy ölen” c. ökoturisztikai beruházás keretében készült el a régi pávilon átépítésével a „Madarak háza” ökoturisztikai látogató- és szabadidőközpont, a 81 m²-es fedett színpad, és a liget ökoturisztikai ismeretterjesztő útvonalának kialakítása.

A létesítmény 2007. májusában készült el.

2006. decemberében állították fel azt a kaput a liget Liget utcai bejáratánál, melynek költségeit a Városszépítő és Városvédő Egyesület és az önkormányzat közösen vállalta, és melynek munkálatai a Tóth Műhelyben folytak.

A liget Hősök útja felőli bejáratához a Mezőberényi Erdélyi Kör 2007. augusztus 20-án, megalakulásának 15. évfordulója alkalmából egy székykaput állított, mely a nyikómalomfai Pap Jenő fafaragó mester alkotása.

A Szénáskert utca felőli gyalogos híd szintén a Tóth műhelyben készült a Városszépítő és Városvédő Egyesület kezdeményezésére, felavatására 2008. augusztus 20-án került sor.

Az egész évben üzemelő látogatóközpont egyedi tartalmú, komplex szolgáltatást nyújtó, a terület madárvilágának, természeti értékeinek bemutatására és interaktív programok megrendezésére nyújt lehetőséget.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A városi liget park jellege, térszerkezete, biológiai sokfélesége természeti, kert- és kultúrtörténeti értékeket őriz. Az ismeretterjesztés, szemléletformálás, környezettudatos magatartás- és cselekvésformák kialakításának fontos helyszíne, a környezet megőrzésével biztosítja a szabadban történő felüdülést, ismeret- és élményszerzést, pihenést, játszást. A ligetben található védett növény- és állatvilág megőrzése, természetes körülmények közötti zavartalan feltételek biztosítása mindannyiunk fontos feladata.

A Városi Liget Mezőberény megőrzendő ökoturisztikai értéke.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/523/kezfogas-200x330.swf>

<http://www.mezobereny.hu/s/cikk/523/kezfogas-200x330.swf>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

http://bekesikisterseg.hu/index.php?sett=07_mezobereny

Forrás: http://www.geocaching.hu/images.geo?id=17269&group=1904&table=cache_images

A Madarak Háza és a szabadtéri színpad a Városi Ligetben

https://www.google.hu/search?q=mez%C5%91ber%C3%A9ny+v%C3%A1rosi+liget+szabadt%C3%A9r+sz%C3%ADnpad&rlz=1C1FDUM_enHU530HU531&es_sm=93&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ei=ErxLU7a5G8nMsgaK3oCIDA&ved=0CAcQ_AUoAg&biw=1366&bih=667#q=mez%C5%91ber%C3%A9ny%20v%C3%A1rosi%20liget&tbn=isch&facrc=&imgdii=&imgrc=wTlc7h2KTSnNM%253A%3B7NkFN1ALatTSMM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.mezobereny.hu%252Fassets%252Fimg_dia%252Fdia02.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.mezobereny.hu%252F%3B534%3B210

A Városi Liget Liget utcai bejárata

Forrás: http://www.geocaching.hu/images.geo?id=17267&group=1904&table=cache_images

Székelykapu a Városi Liget Hősök útja felőli bejáratánál
 Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/cikk/523/kezfogas-200x330.swf>

Fahíd a Szénáskert utca felől
 Forrás: <http://konyvtar.mezobereny.hu/index>

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Ajánló levél – Fábián Zsolt

Ajánlás a Mezőberény Városi Liget települési értéktárba történő felvételére

A Mezőberényi Wenckheim-Fejérváry kastély parkjának hátsó része városligetként maradt fenn, értékes kertépítészeti részletekkel és fából épített nyári pavilonnal. A park egy részét (Városi Liget) Celesztina grófnő adományozta a falu népének az 1800-as évek közepén, és vált a szórakozni és kikapcsolódni vágyó mezőberényiek kedvelt helyévé.

Az 1960-as években kelt életre az Ipari és Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár melyet első évben a sportpályán, majd később a ligetben rendeztek meg.

Mezőberény város Önkormányzat 1994-től helyi természetvédelmi területté nyilvánította a Városi Ligetet.

Önkormányzatunk, környező 5 településsel közösen (Békés, Békéscsaba, Doboz, Gyula, Köröstarcsa) a „Körösök lágy ölen” című ökoturisztikai fejlesztési program keretében pályázatot nyert és valósított meg. A pályázat célja a Körös-vidék helyi természeti és kulturális örökségének bemutatása, megismertetése a nagyközönséggel. Cél az elszigetelt értékek, ökoturisztikai vonzerők láncra fűzése, egy komplex térségi programcsomag összeállítása. A 6 település természeti (egyedi flóra és faunájának), hely- és kultúrtörténeti értékeinek bemutatása. A helyszínek játszóházként és kézműves foglalkoztatóként, információs pontként is funkcionálnak.

A ligetben kialakított bemutató útvonal mentén táblák adnak információt az itt található fákról: Vadgesztenye, Csíkos kecskerágó, Magyar kőris, Kocsányos tölgy, Kőkeny, Akác, Mezei juhar.

A „Körösök lágy ölen” című ökoturisztikai fejlesztési program keretében 2007-ben adták át a megújult a Városi Ligetet, ebben kialakított „Madarak háza” látogató-, foglalkoztató- és információs központot.

2007-től a liget újra várta a szórakozni és kikapcsolódni vágyókat.

Programok

I. Alkalmi- és Nagyrendezvények:

Európa - napi majális: 2007-ben ekkor vehették birtokba a város lakói a felújított ligetet és a „Madarak házát” (Fáklyás felvonulás és utcabál; Bor-, kolbász-, savanyúság- és pogácsa verseny; Családi főző parti; Majális)

Városi Gyermekeknep (eredeti „korhű” népi játékok)

Berényi Napok (Pörkölt főző verseny; színpadi és szabadidős, szabadtéri programokkal)

Münsingen - Mezőberény 15 éves testvérvárosi találkozó

Berény utónevű települések találkozója

Körös-körül Kistérségi Fesztivál (idén harmadszorra)

Márton-napi lampionos felvonulás

Madarak és fák napja

(Házi)Állatok világ napja (állatsimogató, állatorvosi tanácsok, vetélkedő)

Európai madármegfigyelő nap (okt. első hétvégéje)

Szabadtéri mozi vetítés (2010-ben 6 alkalom)

Pedálblues, Az úttörőtábortól a pekingi kacsáig – Lénárt „Léna” Ferenc kerékpáros világutazó vetítéssel egybekötött élménybeszámolója

II. Táborok:

Az épület és környezete - más egyéb mellett -, nagyon alkalmas nyári gyermek táborok megrendezésére.

- 1. A természet alkotó háza – csináljuk együtt**
- 2. Körösök völgye természetismereti – természetjáró kerékpáros tábor**
- 3. Gyermek citera tábor**
- 4. (Nemzetiségi, régészeti) kézműves tábor**
- 5. Képzőművészeti tábor**
- 6. Napközis tábor**
- 7. Szent János keresztény tábor**

III. Kiállítások:

Csodálatos természet: az általános iskolával közös, 2 évente meghirdetett, alkotó kiállítás a gyerekek részére

Ribényi Csaba Alfonz természetfotói

Esti fények – Vágvölgyi Mihály fotókiállítása

Az év természetfotói – 2008, 2009, 2010

Color fotóklub kiállításai Mezőberényről

Öko - nap (gimnazisták)

"Nagyanyáink öröksége" - feliratos falvédők világa

Közös pont – népi festett bútorok, mai képzőművészet találkozása

A Berényi Napok keretében:

2007-ben

Lovas eszközök, pásztor kellékek – kiállítás Perényi János volt mezőberényi magángyűjteményéből

Ahol a vizek járnak ...ősfoglalkozások a körösök mentén – a szeghalmi Sárret Múzeummal közös kiállítás

2008-ban

Gombák - Hegedűs Csaba és Vágvölgyi Mihály természetfotói

„25 éve az úton” - az Alföld Turista Egyesület története

IV. Rendszeres foglalkozások

Madár megfigyelés – alkalmanként szakemberek segítségével történő – távcsöves megfigyelés

Kézműves műhely (családi): Havonta változó műhelymunkára és ehhez kapcsolódó kiállítással várjuk az érdeklődőket szombat délutánonként 14-17 óráig

Szünidő-dő-dő: szünidei játszóház sorozat

Sárkányos játszó: a tavaszi szünetben

Agyagos kör

Osztály foglalkozások: bejelentkezett osztályok részére, alkalmanként

TÁMOP pályázat: Gyöngyös szakkör, kézműves kör (gyermek), fotószakkör

VI. Egyéb programok:

Városismereti verseny

A megyéből több óvoda, iskola kirándul ide

Esküvők

Osztálytalálkozók, baráti összejövetelek,

Hétfégi piknik

Jól illeszkednek a ligethez a helyi civil szervezetek épített elemei, ezek is a liget hasznosabb használatát teszik lehetővé. Városszépítő és Városvédő Egyesület: faragott főbejárat, kiépített fedett szalonnasütő hely, faragott híd a hátsó bejáratnál; Erdélyi Kör: Székelykapu az oldalbejáratnál.

A liget fontos a szórakozni, kikapcsolódni a városból a természetbe vágyó mezőberényiek számára, de vonzza a távolabbról érkezőket is.

Indokoltnak tartom a Városi Liget települési értéktárba való felvételét.

Mezőberény, 2014. április 14.

Fábian Zolt

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulási nyilatkozat

Alulírott Smiriné Kokauszki Erika hozzájárulok, hogy az információkat, melyeket a

Javaslat Mezőberény városi liget települési értéktárba történő felvételéhez

című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV-csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. április 14.

Smiriné Kokauszki Erika